

TIEMERKINTÖJEN KONEELLINEN KUNTOARVOMITTAUS

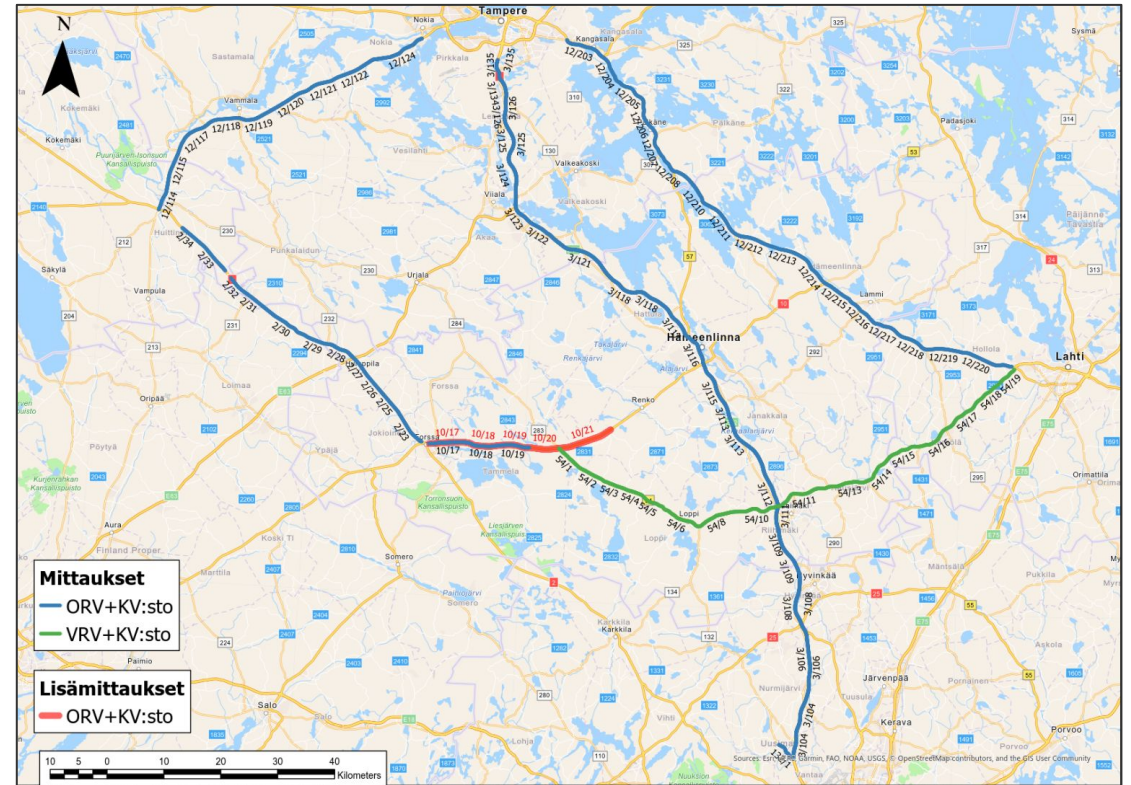
Tiemerkintäpäivä 29.4.2021

TAUSTA JA TAVOITTEET

- Kevään ja kesän 2020 aikana toteutettu projekti oli jatkoa 2017-2019 järjestetyille projekteille. Aikaisemmat projektit ovat keskittyneet lähinnä koneellisten kuntomittausmenetelmien keskinäiseen vertailuun.
- Ensimmäistä kertaa osana vertailua suoritettiin merkintöjen visuaalinen kuntomittaus samanaikaisesti.
- Pitkän tähtäimen tavoitteena on kehittää koneelliseen kuntomittaukseen menetelmä, joka tuottaa saman lopputuloksen kuin visuaalinen kuntomittausmenetelmä.
- Muita tavoitteita
  - Keskiviivaston merkintöjen kuntoarvolle laskentasäännöt
  - Koneellisen mittauksen tarkkuus- ja toistettavuusvaatimusten määrittäminen
- Haasteena on kahta eri asiaa mittaavan menetelmän yhteensovittaminen.
  - Koneellinen kuntomittaus: tiemerkinän keskimääräinen kuluneisuus / 100m mittausjakso (kuntoarvo-%).
  - Visuaalinen kuntomittaus: tiemerkinän kuntoluokkien 1 ja 2 merkintöjen pituus / 100m mittausjakso.

MITTAUSREITTI

- Mittaukset huhtikuussa 2020.
- Mittaustuloksia yhteensä n. 1200 linjamerkintä-km toistomittauksineen.
- Mittauskohteet UUD, VAR ja PIR ELY-keskusten tieverkolla. Mittausalue sisältää hyvin erityyppisiä massavaatimusteita.
- Osuuksilta mitattiin toisen reunaviivan sekä keskiviivaston kunto. Lisäksi mittauksen yhteydessä tuotettiin valokuva-aineisto.
- Visuaalinen kuntoarviointi osana neljän tiemeraintöjen palvelusopimuksen laadunosoitusta.
- Kesäkuun koneellisen kuntoarvon lisämittaukset valtatie 10 tieosilla 17-21. Ei visuaalista kuntomittausta.

KONEELLISTEN JA VISUAALISTEN KUNTOMITTAUSTULOSTEN VERTAILU

- Ramboll RST:n huhtikuun mittauksissa oli teknisiä ongelmia, eivätkä mittaustulokset olleet riittävän luetettavia vertailuun.
- Koneellisen ja visuaalisen kuntomittausten vertailussa käytettiin
  - Destian huhtikuun mittausten tuloksia
  - Tiemerkintöjen palvelusopimusten visuaalisia kuntomittaustietoja.
- Vertailtavien tulosten joukosta poistettiin kaikki epävarmuustekijöitä sisältäneet mittausjaksot (mittaajan virhekommentti, liittymät ym.).
- Vertailun selkeyttämiseksi visuaalisen kuntomittauksen tulokset käännettiin ympäri.
  - 100 % tarkoittaa hyväkuntoista (eli 0 % kuntoluokissa 1-2)
  - 0 % huonokuntoista (eli 100 % kuntoluokissa 1-2).

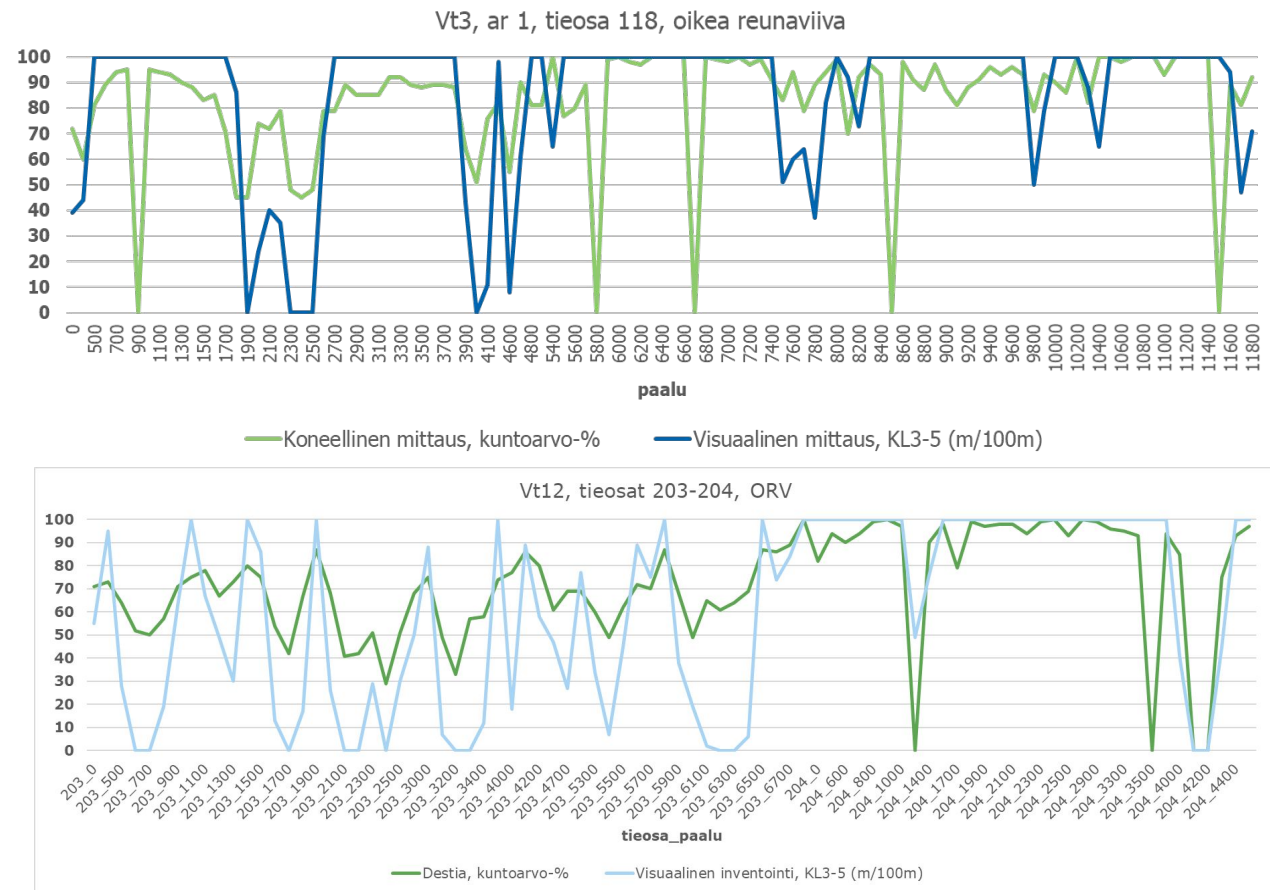
KONEELLISTEN JA VISUAALISTEN KUNTOMITTAUSTULOSTEN VERTAILU

- Ensimmäisessä vaiheessa verrattiin reunaviivojen mittaustuloksia.
  - Reunaviivojen mittaaminen on teknisesti yksinkertaisempaa
  - Yksi jatkuva linjamerkintä
  - Epäjatkuvuuskohtia selvästi vähemmän kuin keskiviivastolla.
- Vertailussa yhteensä 500,3 km reunaviivaa (79% mitatusta reunaviivapituudesta).
- Reunaviivojen kuntoarvotuloksissa havaittiin koneellisten mittausmenetelmien välillä merkittäviä eroja.
- Tästä syystä teknisesti haastavamman keskiviivaston tuloksien vertailua ei toteutettu.
- Projektin yhtenä tavoitteena oli määrittää laskentaperiaatteet keskiviivaston kuntoarvon muodostumiselle. Tämä tavoite siis jäi saavuttamatta.

KONEELLISTEN JA VISUAALISTEN KUNTOMITTAUSTULOSTEN VERTAILU

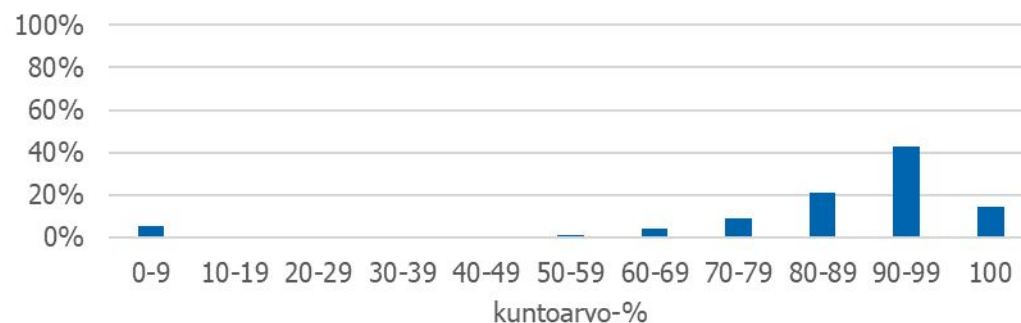
- Kohdissa, joissa visuaalinen kuntomittaus on tuottanut tiedon merkinnän huonosta kunnosta, on myös koneellisen kuntomittauksen perusteella havaittu usein selvä kuntopuute.
- Destian toimittamissa koneellisissa kuntomittauksissa havaittiin nollatuloksia kohdissa, joissa merkintä oli visuaalisen kuntomittauksen ja valokuva-aineistosta tehtyjen tarkistusten perusteella hyväkuntoinen.
- Mittaajalta saadun selvityksen perusteella ongelma liittyy kuntomittauksien raportointiin. Ei mittaustekninen ongelma.

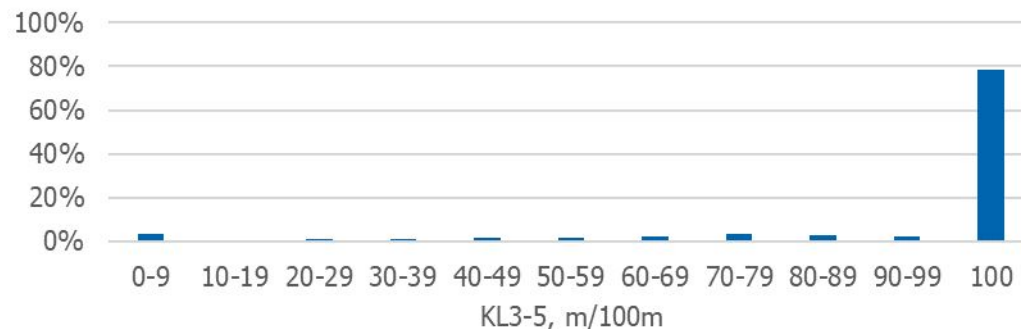
KONEELLISTEN JA VISUAALISTEN KUNTOMITTAUSTULOSTEN VERTAILU

- Jakaumien erot johtuvat kahden eri mittauksen periaatteellisista eroista
  - Toinen mittaa kuntoa asteikolla 0 – 100 [%]
  - Toinen mittaa huonokuntoisen (kuntoluokka 1-2) rajan alittavien merkintöjen pituutta [m].
- Esimerkki: Hieman kulunut merkintä
  - Koneellinen kuntomittaus: kuntoarvo-% 90 – 99
  - Visuaalinen kuntomittaus: kuntoluokissa 3-5 oleva merkintäpituus 100m.

Koneellisten mittaustulosten jakauma
reunaviivat

Visuaalisten mittaustulosten jakauma
reunaviivat

KONEELLISTEN JA VISUAALISTEN KUNTOMITTAUSTULOSTEN VERTAILU

- Alla kuntomittauks tulokset ristiintaulukoituna luokkiin 0, 1-99 ja 100.
  - Mittausjaksoja, joilla visuaalisen kuntomittauksen tulos 100, mutta koneellisen kuntomittauksen tulos 0, oli 4,1 % kaikista tuloksista
  - Nämä mittausjaksot poistettiin jatkoanalyysistä.
  - Visuaalista kuntomittausta vastaavan koneellisen kuntomittauksen huonokuntoisen merkinnän raja-arvoa määritettäessä hyväkuntoiset merkinnät eivät ole oleellisia.
  - Raja-arvon määrittämisessä käytettävien mittauks tulosten osuus tässä projektissa on noin 20% reunaviivojen mittauks tuloksista.

	Koneellinen kuntomittaus			
		0	1-99	100
Visuaalinen kuntomittaus	0	0,6 %	2,1 %	0,1 %
	1-99	0,6 %	17,0 %	1,0 %
	100	4,1 %	61,1 %	13,4 %

KONEELLISTEN JA VISUAALISTEN KUNTOMITTAUSTULOSTEN VERTAILU

- Mikä koneellisen kuntomittauksen kuntoarvo-% vastaa palvelusopimuksissa vaatimuksena käytetyn huonokuntoisen mittausjakson (visuaalinen kuntomittaus) rajaa?
  - Visuaalisten kuntomittausten tuloksissa huonokuntoisten merkintäjaksojen osuus oli n. 9%
  - Vastaava hylkäysprosentti saatiin koneellisen kuntomittauksen kuntoarvo-%:lla 70
- Mittaustapojen välillä on yhteys, mutta kuntopuutteet osuvat vain osin samoille jaksoille. Tämä johtuu sekä mittauksen kohdistuvuuspuutteista, että mittausmenetelmien eroista.

Visuaalinen kuntomittaus	Koneellinen kuntomittaus			
		Ei kuntopuutetta	Kuntoarvo-% < 70	YHTEENSÄ
	Ei kuntopuutetta	4149	209	4358
	Kuntopuute > 50m	211	224	435
	YHTEENSÄ	4360	433	4793

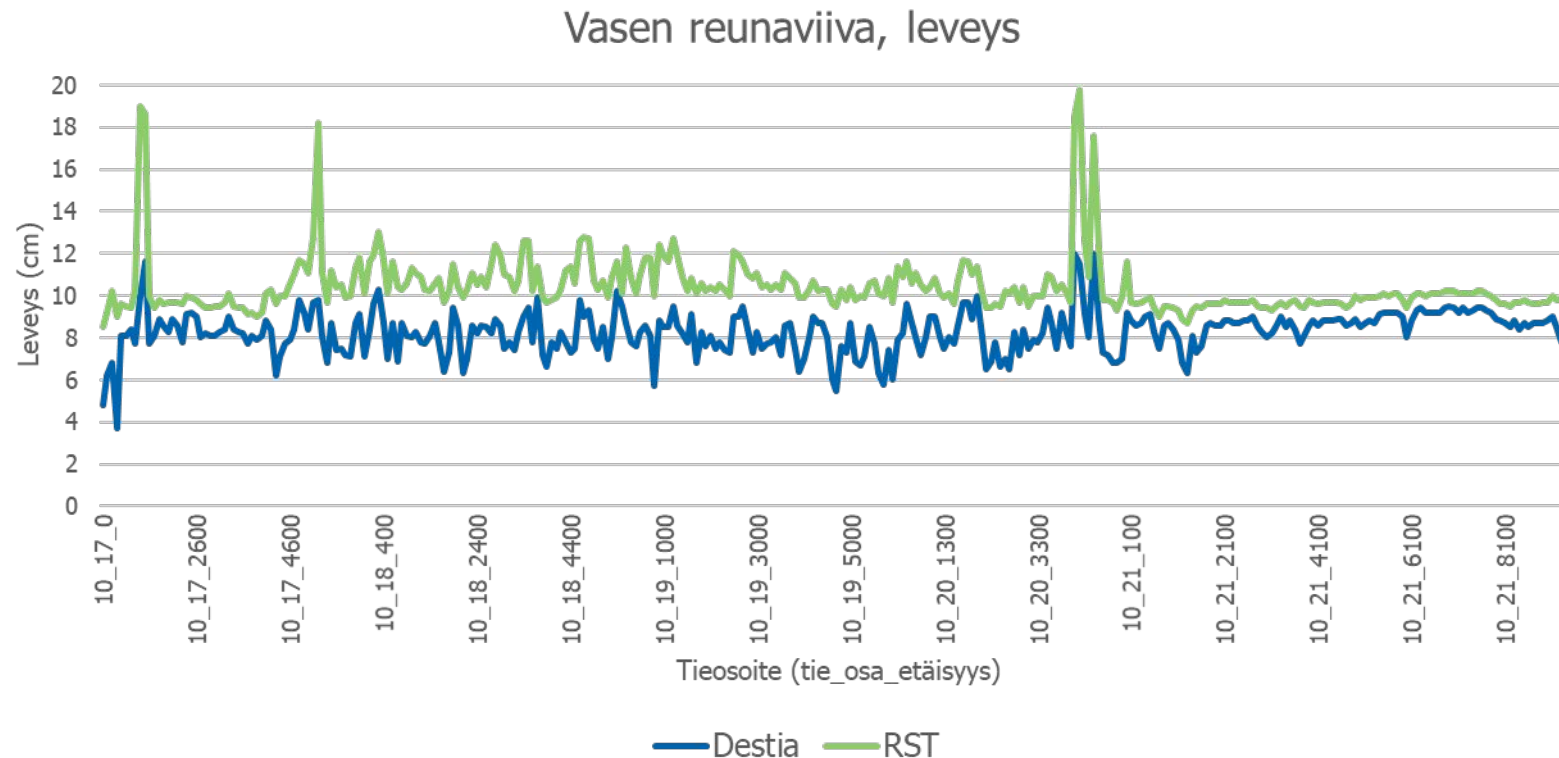
Taulukon luvut tarkoittavat 100m jaksoiden lukumäärää

KONEELLISTEN KUNTOMITTAUSTULOSTEN VERTAILU

- Ramboll RST:n huhtikuun kuntomittausten teknisten ongelmien vuoksi kesäkuussa 2020 järjestettiin uusintamittaus Vt10:llä. Mitattu pituus:
  - Reunaviivat 65 km
  - Keskiviivasto 51 km.
- Destian ja Ramboll RST:n kuntomittaustulosten vertailussa on käytetty näiden mittausten tuloksia.
- Vertailu keskittyi ensisijaisesti reunaviivoihin
  - Osa RST:n toimittamista keskiviivojen leveystiedoista oli pyöristetty kokonaislukuihin.
  - Lisäksi keskiviivastojen merkintäjaksojen paikannustiedoissa havaittiin paikoin noin 200 metrin eroja.
- Vertailusta poistettiin kaikki epävarmuustekijöitä sisältäneet mittausjaksot (mittaajan virhekommentti, liittymät ym.).

KONEELLISTEN KUNTOMITTAUSTULOSTEN VERTAILU

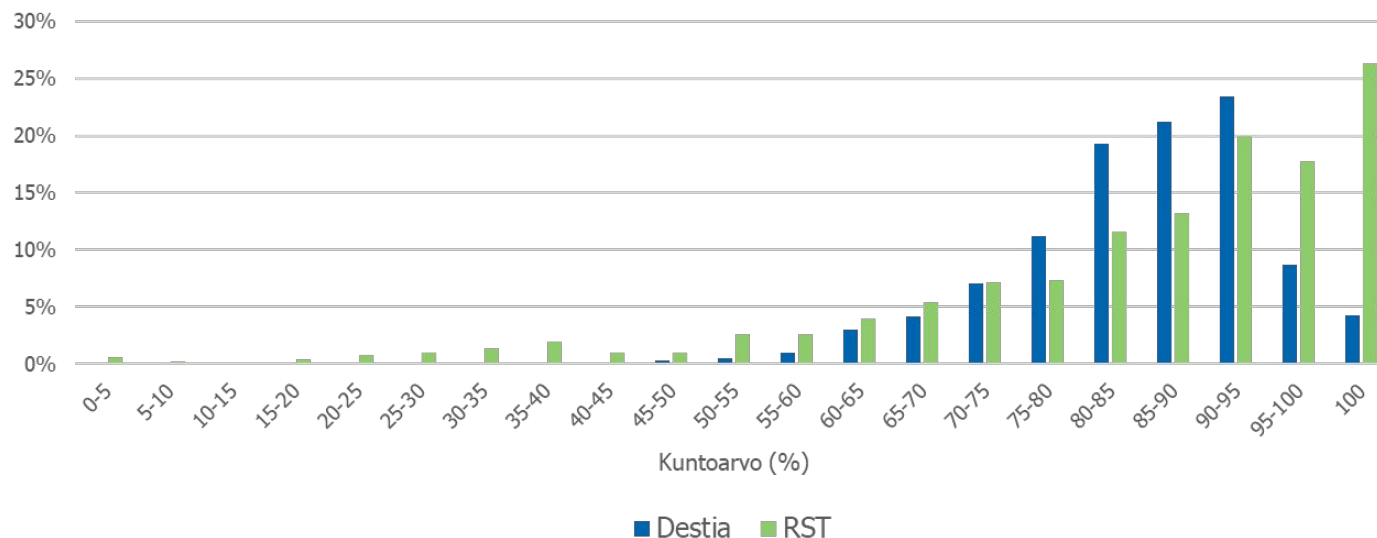
- Ramboll RST:n tulokset reunaviivan leveydestä olivat säännöllisesti noin 2 cm suuremmat kuin Destialla
  - RST:n keskiarvo 10,3 cm
  - Destian keskiarvo 8,1 cm.

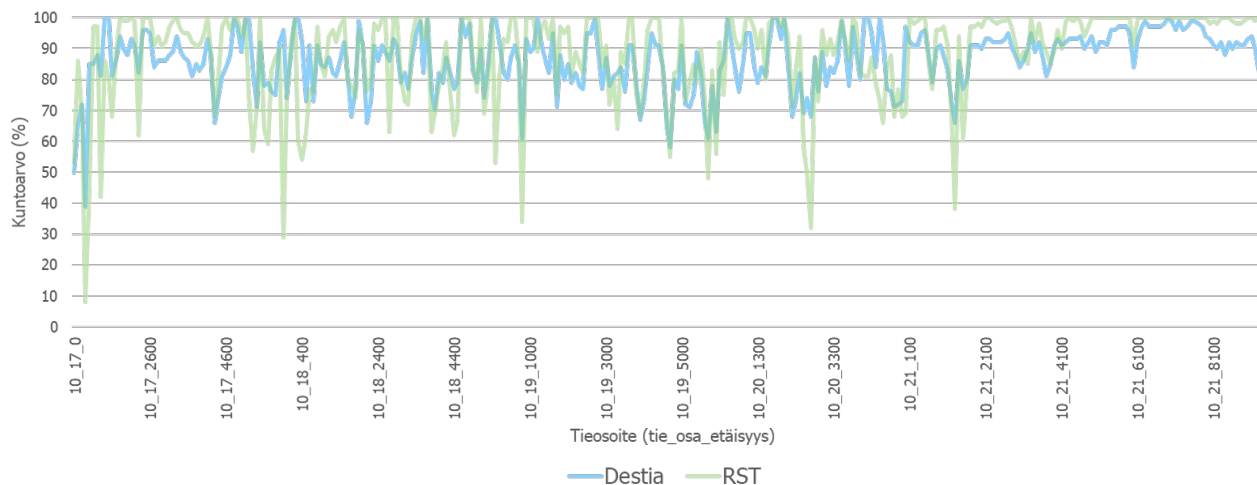
KONEELLISTEN KUNTOMITTAUSTULOSTEN VERTAILU

- Reunaviivan kuntoarvotulosten hajonta on merkittävä
  - Destian tulokset ovat keskittyneet 80-95 kuntoarvo-%:n alueelle (keskiarvo 85,2).
- RST:n tuloksissa paljon 100 kuntoarvo-%:n tuloksia sekä matalia, alle 70 kuntoarvo-%:n tuloksia (keskiarvo 84,0).

Kuntoarvojen jakaumat, reunaviivat

Vasen reunaviiva, kuntoarvo

KONEELLISTEN KUNTOMITTAUSTULOSTEN VERTAILU

- Huhtikuun 2020 paluuheijastavuusmittareiden kalibroinnin yhteydessä järjestettiin leveyden testimittaus tasalaatuisten merkintäteippien avulla (100m jaksot)
  - Leveystuloksissa on merkittäviä eroja.
  - Destian mittaustuloksissa merkintä on kapeampaa.
  - Ramboll RST:n tuloksissa merkinnän mitattu leveys kasvaa nopeuden noustessa. Erityisesti 15 cm ja 20 cm leveillä merkinnöillä.

	10 cm viiva*			15 cm viiva*			20 cm viiva*		
	40 km/h	60 km/h	80 km/h	40 km/h	60 km/h	80 km/h	40 km/h	60 km/h	80 km/h
Destia, leveys	9,64	9,63	9,62	14,57	14,57	14,59	19,39	19,39	19,41
Destia, kunto	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	99,5	99,5	99,6
RST, leveys	9,97	9,94	9,95	14,44	14,89	14,90	19,18	19,60	19,62
RST, kunto	95,8	92,4	90,2	100,0	95,6	90,2	99,8	95,6	92,6

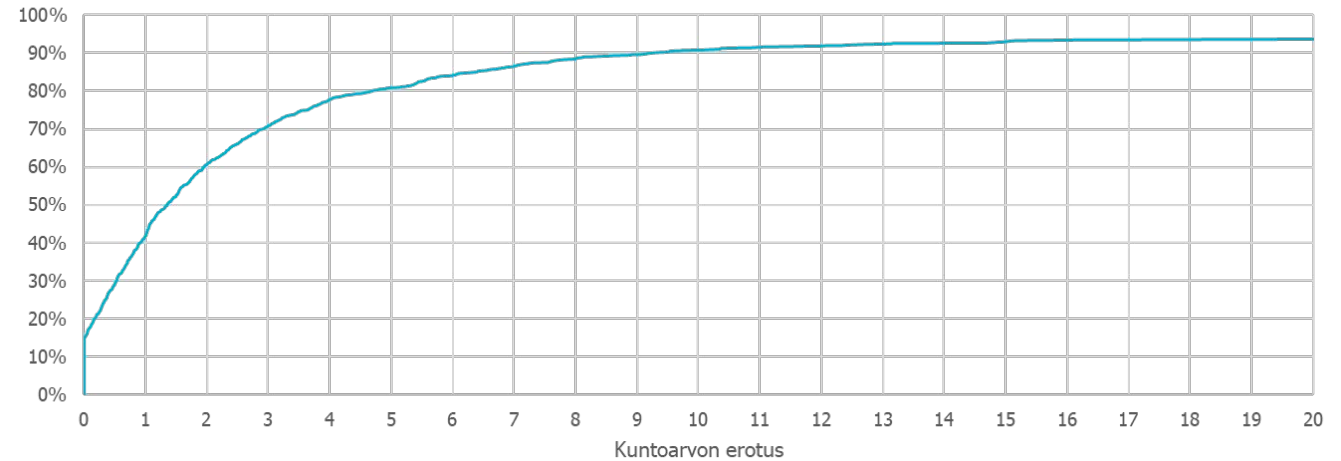
* Mittausten leveytulosten keskiarvo

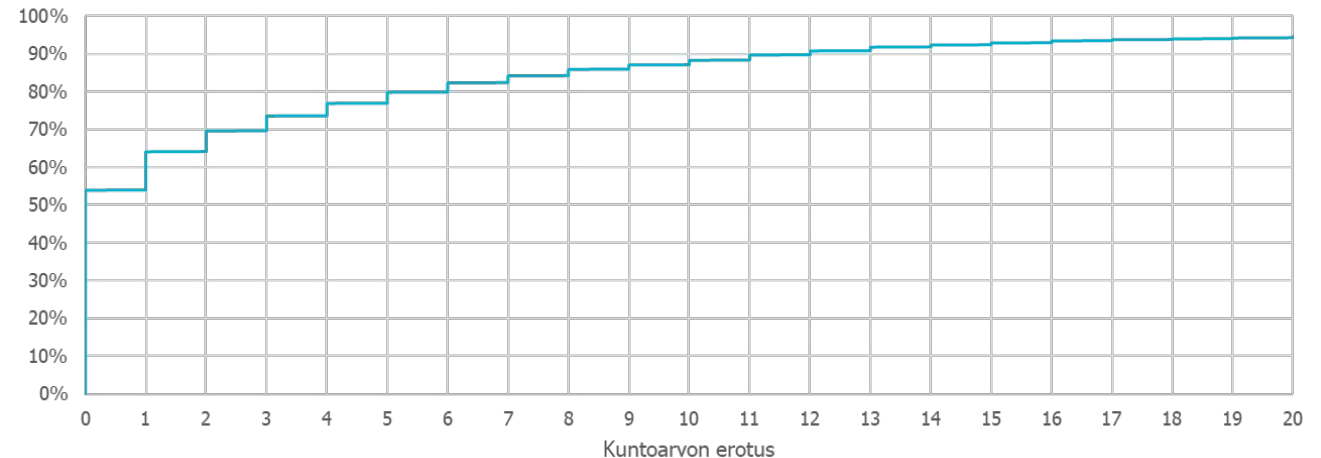
KONTROLLIMITTAUKSET

- Destia, merkinnän kuntoarvo-%
  - 1. mittauksen keskiarvo on 89,7 kuntoarvo-%. Kontrollimittauksen keskiarvo on 87,7 kuntoarvo-%.
  - Noin 42 %:lla jaksoista kuntoarvotulosten erotus on alle 1 kuntoarvo-%.
  - Noin 81 %:lla jaksoista kuntoarvotulosten erotus on alle 5 kuntoarvo-%.
- Ramboll RST, merkinnän kuntoarvo-%
  - 1. mittauksen keskiarvo on 90,1 kuntoarvo-%. Kontrollimittauksen keskiarvo on 89,1 kuntoarvo-%.
  - Noin 64 %:lla jaksoista kuntoarvotulosten erotus on alle 1 kuntoarvo-%.
  - Noin 80 %:lla jaksoista kuntoarvotulosten erotus on alle 5 kuntoarvo-%.

Kuntoarvon erotusten kumulatiivinen jakauma, Destia, reunaviivat

Kuntoarvon erotusten kumulatiivinen jakauma, RST, reunaviivat

RAMBOLL

JOHTOPÄÄTÖKSET

- Erot Destian ja Ramboll RST:n tuloksissa olivat suurempia, kuin syksyllä 2018 järjestetyssä testissä.
  - Ero reunaviivojen leveyden keskiarvossa oli nyt noin 2 cm, kun se edellisessä testissä oli noin 0,7 cm.
  - Kuntoarvojen jakaumat erosivat huomattavasti, vaikka keskiarvot olivat edelleen lähellä toisiaan.
- Koneellisen kuntoarvomittauksen tarkkuus ei vielä riitä niiden käyttöönottoon osaksi tiemerkintöjen palvelusopimusten laadunosoitusta
  - Koneellisessa kuntomittauksessa 100m kuntopuutejaksot usein eri kohdissa kuin visuaalisissa kuntomittauksissa. Osittain tämä johtuu mittausmenetelmien eroista.
  - Testissä olleet kaksi eri koneellista kuntoarvomittausmenetelmää antavat toisistaan huomattavasti poikkeavia tuloksia.
- Koneellisen kuntomittauksen käyttöönotto vaatii toimijoille yhteisen toimintamallin määrittämistä ja mittausyritysten sisäisten prosessien kehittämistä.

VERTAILUMITTAUKSET 2021

- Testimittauksia jatketaan vuonna 2021
  - Riittävä datamäärä kattavaan vertailuun vaatii suuren otoskoon. Lisäksi otoksen tulee sisältää mahdollisimman paljon huonokuntoista merkintää.
  - Mittauspituus toistomittauksineen noin 1 100 rv-km
  - Testimittauksissa keskitytään vain reunaviivojen kuntomittauksiin.
  - Mittausreitti kolmen eri palvelusopimuksen alueella
- Aikataulusta
  - Vko 14: Molempien koneellisten kuntomittareiden kalibrointi ja yhteismitallisten tulosten varmistaminen lyhyemmän testireitin avulla
  - Vko 16: Visuaaliset kuntomittaukset osana palvelusopimusten laadunosoitusta
  - Vko 16-17: Koneelliset kuntomittaukset
  - Alustavia tuloksia kesäkuu 2021
  - Loppuraportti syksyllä 2021

